

COĞRAFI İŞARET NEDİR

Coğrafi işaret, tüketiciler için ürünün kaynağını, karakteristik özelliklerini ve ürünün söz konusu karakteristik özellikleri ile coğrafi alan arasındaki bağlantıyı gösteren ve garanti eden kalite işaretidir. Coğrafi işaret tescili ile kalitesi, gelenekselliği, yöreden elde edilen hammaddesi ile yerel niteliklere bağlı olarak belli bir üne kavuşmuş ürünlerin korunması sağlanır.

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 34 üncü maddesine göre ; Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş ürünü gösteren işarettir. Coğrafi işaretler, menşe adı ya da mahreç işareti olarak tescil edilir. Gıda, tarım, maden, el sanatları, sanayi ürünleri coğrafi işaret tesciline konu olabilir.

MENŞE ADI;

Bir ürünün, tüm veya esas nitelikleri belirli bir coğrafi alana ait doğal ve beşeri unsurlardan kaynaklanıyorsa bu durumdaki coğrafi işaretlere “menşe adı” denir. Ürünün üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerinin tümünün belirlenen coğrafi alanın sınırları içinde gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu çerçevede menşe adı olarak tescil edilen coğrafi işaretlerin kaynaklandıkları yöre ile bağları çok kuvvetlidir.

MAHREÇ İŞARETİ ;

Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla belirli bir coğrafi alan ile özdeşleşmiş olan; üretim, işleme ya da diğer işlemlerinden en az birinin belirlenmiş coğrafi alan içinde gerçekleşmesi gereken ürünlerin konu olduğu coğrafi işaretlere “mahreç işareti” denir. Hammaddesi veya üretim, işleme aşamalarından bir tanesi yörede gerçekleşen bir ürün mahreç işareti olarak tescillendiğinde diğer üretim ve işleme aşamaları kaynaklandığı yöre dışında da gerçekleştirilebilir.

GELENEKSEL ÜRÜN;

Menşe adı veya mahreç işareti kapsamına girmeyen ilgili piyasada bir ürünü tarif etmek için geleneksel olarak en az otuz yıl süreyle kullanıldığı kanıtlanan adlar, aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması hâlinde geleneksel ürün adı olarak tanımlanır:

a) Geleneksel üretim veya işleme yöntemi yahut geleneksel bileşimden kaynaklanması.

b) Geleneksel hammadde veya malzemeden üretilmiş olması. (6769 Sayılı SMK – Madde 34)
Geleneksel ürün adlarında sınırları belli bir coğrafi alan belirlenmez.

Coğrafi İşaret Tescilinin Amacı;

- Coğrafi işarete konu olan ürünün kalitesini korumak
- Bilinen özellikte üretimin sağlanması
- Ürün taklitçiliği ile mücadele
- Yerel üretimi ve kırsal kalkınmayı desteklemek
- Ülkenin milli ve kültürel değerlerini korumak
- Turizme katkıda bulunmak

Coğrafi İşaret Başvurusu kim yapabilir?

- 1-Üretici grupları; tarım ürünlerini, gıda maddelerini, madenleri, el sanatları ve sanayi ürünlerini üreten veya işleyen yahut tedarik zincirinde yer alarak ürünün tescile konu özelliklerini etkileyen bir işlem yapan kişiyi; üretici grupları ise kanuni oluşumuna veya bileşimine bakılmaksızın aynı ürünün üreticilerinden oluşan birliği ifade eder.
- 2- Üretici; Ürünün tek bir üreticisi var ise bunu kanıtlamak şartıyla.
- 3- Ürün veya ürünün kaynaklandığı coğrafi alanla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları.
- 4- Ürünle ilgili, kamu yararına çalışan veya üyelerinin ekonomik çıkarlarını korumaya yetkili dernekler vakıflar ve kooperatifler.

İLİMİZDEKİ COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİMİZ;

Aydın İli olarak mevcut durumda **6 adet coğrafi işaretli ürünümüz** vardır. **16 adet ürün** içinde başvuru bulunmaktadır.

Aydın incirinin ayrıca AB Tescili bulunmaktadır.

İLİMİZDEKİ COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİMİZ; (26.02.2020)

Aydın İnciri (2003)

Aydın inciri coğrafi işaretimiz AB'de tescillidir. (2007)

Aydın Kestanesi (2010)

Çine Köftesi (2013)

Dalama Tandırı (2017)

Nazilli Kar Helvası (2012)

Söke Körüklü Çizmesi (2017)

AVRUPA BİRLİĞİNDE COĞRAFI İŞARET

AB Coğrafi İşaret Başvurusu Nasıl Yapılır?

Sınai mülkiyet hakları koruması dünyanın her yerinde tescil gerçekleştirilen ülkede geçerlidir. Bu bağlamda, sınai mülkiyet hakları kapsamında olan coğrafi işaretlerin ülkemizde gerçekleştirilen tescilleri de yalnızca Türkiye sınırları içinde geçerli olmaktadır. Farklı ülkelerde koruma elde etmek için ya o ülkelerin mevzuatı çerçevesinde tescil başvurusunda bulunmak ya da uluslararası koruma sağlayan sistemler kapsamında başvuru yapmak gerekmektedir. Bu yollardan biri de Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında koruma sağlayan 2012/1151 sayılı Tarım Ürünleri ve Gıda Maddeleri Hakkında Kalite Tasarısı isimli Avrupa Konseyi Tüzüğü çerçevesinde Avrupa Komisyonuna başvuru yapmaktır. Avrupa Komisyonuna sadece tarım ürünleri ve gıda maddeleri ile ilgili coğrafi işaretler için başvuru yapılabilmektedir.

AB nezdinde başvuru yapmak için öncelikle TÜRK PATENT'e başvuru yapılarak ülkemizde coğrafi işaret tescilinin gerçekleştirilmesi gereklidir. Başvurular **Türk Patent ve Marka Kurumu aracılığı ile** Avrupa Komisyonuna gönderilmektedir.

AB Nezdinde başvuru ve tescillerimiz

Avrupa Komisyonunca incelenerek tescil edilmiş coğrafi işaretler ile inceleme aşamasındaki başvurular DOOR veri tabanında yer almaktadır.

Hali hazırda AB nezdinde 3 coğrafi işaretimiz tescilli olup 14 başvurunun işlemleri devam etmektedir.

AB'de tescilli coğrafi işaretlerimiz: Antep Baklavası, Aydın İnciri, Malatya Kayısı
AB'de başvuru işlemleri devam eden coğrafi işaretlerimiz: Milas Zeytinyağı, Afyon Sucuğu, Afyon Pastırması, İnegöl Köfte, Aydın Kestanesi, Edremit Yeşil Çizik Zeytini, Bayramiç Beyazı, Kayseri Pastırması, Kayseri Sucuğu, Kayseri Mantısı, Antep Fıstığı, Antep Lahmacunu, Taşköprü Sarımsağı, Giresun Tombul Fındığı.

ANLAŞMALARLA KORUNAN COĞRAFI İŞARETLER

GÜNEY KORE İLE İMZALANAN SERBEST TİCARET ANLAŞMASI (STA)

Ülkemizle Güney Kore arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması (STA) kapsamında Taraflar arasındaki mal ticaretinin kademeli olarak serbestleştirilmesine ilişkin "Çerçeve Anlaşma" ve "Mal Ticareti Anlaşması" 1 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Tarafından Korunan Güney Kore'nin Coğrafi İşaretleri

Korunacak İsim	Ürün	Latin Alfabesindeki Karşılığı
Kore Kırmızı Ginsengi	Kırmızı Ginseng	GoryeoHongsam
Kore Beyaz Ginsengi	Beyaz Ginseng	GoryeoBaeksam

ŐİLİ İLE İMZALANAN SERBEST TİCARET ANLAŞMASI (STA)

14 Temmuz 2009 tarihinde Santiago'da imzalan Türkiye Cumhuriyeti ile Őili Cumhuriyeti arasında Serbest Ticaret Anlaşması'nın onaylanması Bakanlar Kurulu'nca 14/12/2010 tarihinde kararlaŐtırılmıŐ olup, söz konusu Karar 31.12.2010 tarihli ve 27802 (4. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıŐtır. Anılan Anlaşma 1 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Tarafından Korunan Őili'nin Coğrafi İŞareti: **Pisco**